

Helsingborgs kulturparker

Vård- och utvecklingsplaner

13. Hans Lars lycka

Pålsjö slottspark · Pilvångsplatsen · Margaretaplatsen
Kopparmölleparken · Vikingsbergsparken · Öresundsparken
Slottshagen · Rosenträdgården · Fyrkanten · Musikparken
Stadsparken · Furutorpsplatsen · Hans Lars lycka

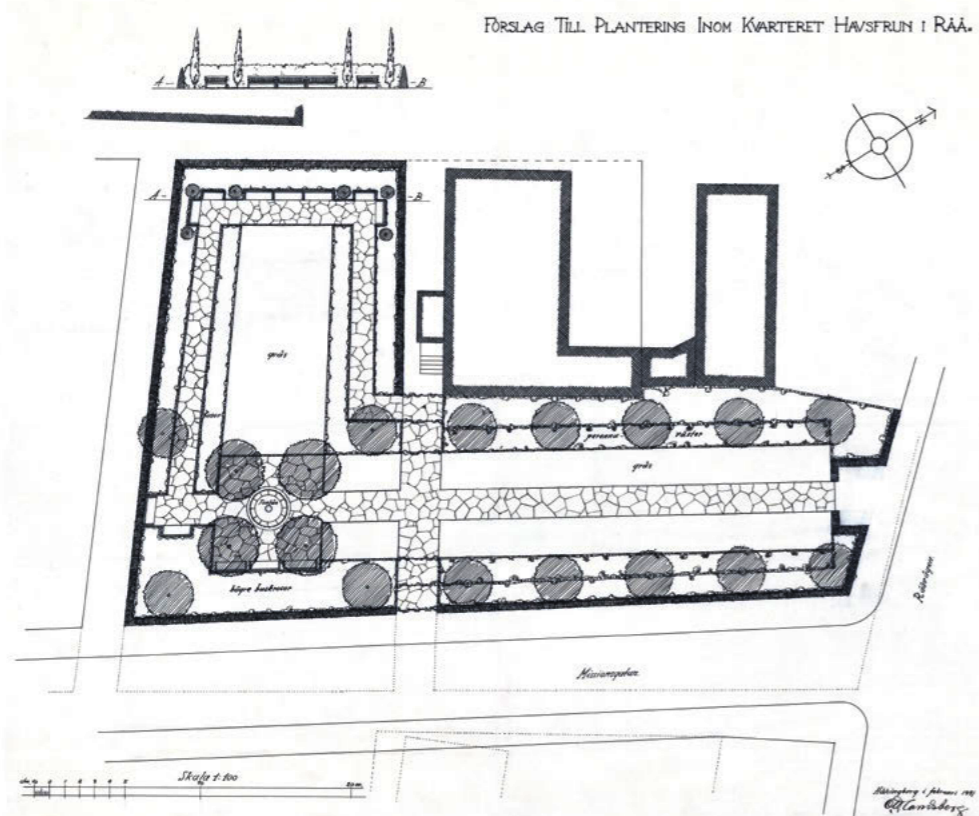

Hans Lars lycka

Hans Lars lycka – som anlades i början av 1930-talet – är en liten grönskande oas på Råå. Här finns prydnadsrabatter, träd och buskar men också bänkar att sitta på samt en fontän som försiktigt porlar under sommarsäsongen. Med dess småskaliga trädgårdskaraktär används parken främst som en plats för avkoppling och rekreation.

Den alldeles nyanlagda parken med kalkstensgångar som omger fontändammen. Den spiralformade gjutjärnsstolpen, med namnet "Vattenlek", formgavs 1922 av arkitekterna Olof Hult och Rolf Bolin och göts vid Näfveqvarns bruk. Okänd fotograf, cirka 1933, Helsingborgs stadsarkiv.

Förslag till plantering inom kvarteret Havsfrun i Råå av Oskar H Landsberg, daterat februari 1931. Ritningen låg till grund för anläggningsarbetet. Ritning: Helsingborgs stadsarkiv.

Historik

Hans Lars lycka anlades under åren 1931–1933 efter ritningar av stadsträdgårdsmästaren Oskar H Landsberg. På platsen för parken låg tidigare ett hus som fram till 1930 beboddes av systrarna Johanna Maria (1875–1926) och Anna Lovisa (1876–1930) Hansson. Särskilt Anna var under sitt liv engagerad i verksamheten vid Helsingborgs museum genom återkommande gåvor. Inför sin död lät hon testamentera huset med tillhörande tomt på stadsägan Råå 21 till staden, på villkor att huset skulle rivas och att marken iordningställdes till park. Anna dog 1930 och hennes önskan infriades. Genom en donation från ägaren av fastigheten intill kunde den blivande parkytan utökas i storlek.

Landsbergs förslag visar på en för tiden typisk prydnadspark där en övergripande symmetri, formella linjer samt ett formstarkt växtsortiment är utmärkande. Anläggningens lilla skala bidrog till att parken fick karaktären av en dekorativ trädgård med påkostade material.

Gångarna belades med kalkstenshällar i osorterat mönster. Utmed gången i den nordöstra delen anlades perennrabatter och buskage av bland annat doftschersmin, forsythia, oxbär och vresros.

I den sydvästra delen kantades gångarna av rosenrabatter av sorten 'Joseph Guy' och av buskage bestående av buddleja, vresros och klätterrosor. I sydvästra delen anlades en cirkelrund fontändamm, vilken också var en donation av Anna Hansson. Gången från Rååvägen kantades av japanska körsbär och i sydväst sattes pyramidekar. Runtom den sydvästra delen, fränsett mot Missionsgatan, planterades bokhäckar. Mot Rååvägen placerades parkens huvudentré, markerad av järnsmidesgrindar mellan betongstolpar. Parken stod klar 1933 och fick namnet Hans Lars lycka, efter systrarna Hanssons far Hans Peter Larsson.

Efter 1930-talet har parken genomgått flera förändringar, både i form och material. År 1957 fick entréerna och gränserna mot Rååvägen och Missionsgatan sina nuvarande utföranden

Det röda markteget och den enkla trädportalen med parkens namn tillkom 1957. Belysningen i parken är från upprustningen år 2024.

efter ritningar av landskapsarkitekten Sven-Ingvar Andersson. Den tidigare smidesgrinden ersattes av en enkel trädportal som återgav namnet Hans Lars lycka. Samtidigt restes det vita trästaket som i dag löper utmed gatorna.

År 1972 fick gångarna ny markbeläggning i form av rött marktegel. 1975 ändrades det ursprungliga rätlinjiga formspråket till ett som följde postmodernismens linjer, präglad av runda geometrier, om än med bevarad symmetri. Växtligheten byttes mot nya arter i andra former, bland annat planterades spirea, rosor, olvon och oxbär. Bokhäcken i sydväst förlängdes med häckar av avenbok.

År 2024 genomfördes återigen en större upprustning, och parken fick delvis tillbaka sin ursprungliga form med raka linjer. Då byttes merparten av planteringarna ut, och träden i nordöstra delen ersattes av magnolior. Parken fick också fler sittplatser och ny belysning. Förslagen på dessa åtgärder togs fram av landskapsarkitekterna Sanna Säfström och Johanna Elgström.

Nulägesbeskrivning

Hans Lars lycka präglas av en trädgårdsliknande småskalighet, anpassad till den omslutande bebyggelsen i Råå gamla fiskeläge. Karaktären domineras av symmetriska strukturer och prydnadsväxtlighet. Parken består av en nordöstlig och en sydvästlig del som bildar ett L.

Entréer, staket och vägsystem

Parken nås via två entréer som vetter mot de anslutande gatorna. Ingångarna markeras av enkla trädportaler bestående av två stolpar och en tvärgående bräda med parkens namn målat i handskrivna stil. Utmed gränserna mot respektive gata löper vita trästaket. Gångarna är belagda med rött marktegel med fris.

Växtlighet

Den nordöstra delen består närmast uteslutande av planteringar tillkomna 2024 och omges av klippta avenbokshäckar. Mittgången kantas av rader av japansk magnolia samt lökplanteringar. Ytorna består i övrigt av gräs samt en halvcirkelformig perennplantering med två äldre rynkolvon mot Missionsgatan.

Den sydvästra delens gräsmatta omges på samma vis av klippta avenbokshäckar. Innanför häckarna står prydnadsapplar i en krans. Både häckar och träd är från 1970-talet. Runtom fontändammen finns en perennplantering från 2024.

Byggnadsverk, konstverk med mera

I sydvästra delen finns parkens centrala blickfång – fontändammen med den spiralformade gjutjärnsstolpen "Vattenlek", som formgavs 1922 av arkitekterna Olof Hult och Rolf Bolin och göts vid Näfvevarns bruk. Dammen har en kant av grå kalksten.

Utrustning

I parken finns några parksoffor av 1840-talsmodellen Lessebo samt belysningsstolpar av sentida modell.

Parköversikt: Daniel Hofling.

Kulturhistorisk värdering

Hans Lars lycka har förändrats stort sedan 1930-talet och uppvisar i dag delar och egenskaper som tillkommit under såväl anläggningstiden som under 1950-, 1970-, och 2020-talen. Trots ändringar i både form och material vittnar ändå parkens övergripande gestaltning, samt den bevarade vattenleken, om anläggningstidens trädgårdsideal. Bevarade delar är de symmetriska strukturerna, det rätlinjiga gångsystemet och den småskaliga prydnads-karaktären.

Därtill bidrar parkens namn och den i kvarteret bevarade L-formen till viss förståelse för platsens äldre historia, före parkens anläggning.

Särskilt värdefulla delar / egenskaper

- Den övergripande L-formen med två symmetriskt gestaltade delar.
- Den småskaliga trädgårds-karaktären.
- Gångvägarnas rätlinjiga sträckning.
- Fontändammen med spiralformade gjutjärnsstolpen "Vattenlek" (1).
- Entréernas placering (2).
- Siktlinjen från entrén vid Rååvägen mot fontänen (3).
- De små blommande träden (4*).

Mål

Målsättningen är att Hans Lars lycka ska bevaras och utvecklas med utgångspunkt i parkens karaktär som småskalig trädgårdsanläggning enligt 1920-talsklassicistiskt formspråk.

Utrustning i parken

Vi strävar efter enhetlighet i Hans Lars lycka och därför ska framförallt den här typen av utrustning användas:

Möbler

Soffa Lessebo från Byarums bruk (med förlängt armstöd).
Trä: Vit NCS S0502-G, glans 50.
Stativ: Rå aluminium.

Belysning

Armatyr Verda från Fagerhult på avtrappad stolpe.
Färg: Svart RAL 9005, glans 50.

Skräpkorgar

Byarum från Byarums bruk.
Färg: Svart.
Övrigt: Helsingborgs stadsvapen i relief samt fågelskydd.

HH2000 i plåt, från Jansson & Partner.
Färg: Svart RAL 9005.
Övrigt: Helsingborgs stadsvapen i vitt samt fågelskydd om möjligt.

Vård och utveckling

Den småskaliga trädgårds-karaktären medför att drift- och underhållsinsatser kan behöva hålla en hög nivå i frekvens och ambition, jämförbart med en privatträdgård snarare än en offentlig stadspark. Fontändammen med den spiralformade gjutjärnsstolpen "Vattenlek" är av särskilt värde och bör med dess funktion ses över med täta intervall.

Hans Lars lycka

Läge

Hans Lars lycka är belägen i det gamla fiskeläget Råå i Helsingborgs södra utkant. Parken ligger inom fastigheten Råå 3:61.

Lagskydd och ställningstaganden

Riksintresse: Parken ingår i riksintresset Rååns dalgång [M:10] för kulturmiljövården.

Bevaringsprogram för Råå (1991): Parken ingår i ett bebyggelseområde utpekad som en särskilt värdefull miljö.

Kulturmiljöprogram för Skåne: Parken ingår i den särskilt värdefulla kulturmiljön Rååns dalgång.

Fornlämning: Parken ligger inom en övrig kulturhistorisk lämning (RAÄ L1989:8348), Stadslager.

Martin Hadnry.

Den småskaliga trädgårds-karaktären är påtaglig i Hans Lars lycka. Här kan du sitta på en bänk, beskåda blomsterprakten och lyssna till fontänen som försiktigt porlar om sommarmånaderna.

Helsingborgs kulturparker

Vård- och utvecklingsplaner

